

Drámapedagógiai módszerek a földrajztanításban

Történet dramatizálása

Az infláció

Készítette: Kerkuska Miklós, osztatlan tanárképzés, földrajz-történelem szakos hallgató
2016. mácius

A dráma szerepe a pedagógiában

Egy átlagos tanórán a diákok sokszor tanulnak olyat, ami távol áll tőlük. A tanár szerepe a mesélő, a diákok, pedig a hallgatóságot képezik. A tanár feladatát tulajdonképpen ellátja azzal, hogy elmeséli a diákoknak a tananyagot. Például hogyan zajlott az ókorban a cserépszavazás. Viszont a diákok nem kerülnek közvetlen kapcsolatba a helyzettel, nem fogják fel, hogy nekik mi közük van mégis az ókori cserépszavazáshoz, és továbbá azt sem értik, hogy ez miben járul hozzá saját életproblémáik megoldását.

Azzal, hogy elmondjuk a történetet a diákoknak, véleményem szerint nem tudjuk őket teljesen átszellemültté tenni. Hiányzik az óra menetéből az, hogy a diák átélje, beleélje magát az adott szituációba. A kreatív dráma két fontos fogalma a szerep és az azonosulás. Fontos, hogy a tanulók tudjanak azonosulni a szerepükkel. A tanulók szerepbe lépésükkor elképzelik, hogy mit tennének az adott helyzetben. Természetesen az is behatárolja lehetőségeinket, hogy mit enged, a szerep lehatárolja, vagy szabad utat enged a diáknak. Így a tanuló személyisége közvetlen kapcsolatba lép az általa életbe lépett karakterrel. Ami, mindenféleképpen megváltoztatja a tanuló tananyaghoz való hozzáállását.

A drámapedagógiai folyamatok során a diákok megismerik önmagukat, egy tiszta képet kapnak képességeikről, esetleges hiányosságaikról. Továbbá fejlesztesen hat a mindennapi kapcsolatfelvétel, és megnyilvánulás terén. Segítséget nyújthat a gátlások levetkőzésében, egy-egy pozitív jól sikerült gyakorlat.

Egy történet dramatizálásának metodikája:

Egy történetdramatizálás általában ismert megtörtént dolgokon alapszik. A történetet ismernünk kell, tehát ez felkészültséget igényel. A történet teljességgel valójában, soha nem ismert. Hiszen hiába tudjuk, hogy mi zajlott 1926. október 04-16. között a locarnói konferencián, a tárgyalásokat csak úgy tudjuk eljátszani, hogy improvizációt viszünk a gyakorlatba. Ha egy történetet dramatizálni szeretnénk, tisztában kell azzal lennünk, hogy ez egy hosszú folyamat.

Egy történet dramatizálásának szakaszai

1. **Előkészítés:** (a drámaórát megelőző tanítási órán)
  - A tartalmi mondanivaló megismertetése
  - Helyzetismertetés vagy információ források megjelölése
  - Szerepfeladatok megfogalmazása tartalmi vagy módszertani szempontból

- Eszközök megjelölése, esetleg rendelkezésre bocsájtása
2. **A gyerekek felkészülése:** („szabadidejükben”)
    - A játék részleteinek megbeszélése
    - Szerepek eldöntése (ha a tanár nem osztotta ki előre)
    - Szükséges eszközök beszerzése
    - Játékkal kapcsolatos feladatok kiosztása
  3. **Lebonyolítás:** (az adott órán)

A játék hosszát a tanár szabja, attól függően, hogy mennyi időt szán rá
  4. **Feldolgozás:** (az adott, vagy következő tanórán)
    - Az osztály megbeszéli a hallottakat és látottakat
    - Minden tanulóval vázlatrajz készíttetése
    - Tartalmi lényeg összefoglalása
  5. **Értékelés:** (következő órán)

A tanár összefoglalja a látottakat és értékeli

Feladat

Az infláció fogalmának dramatizálása egy történetben.

Az általam kiadott 1. mellékletet olvassák el és dolgozzák fel a diákok. A feladatban az 1946-os magyarországi inflációról fognak részleteket olvasni. Továbbá az infláció fogalma is szerepel a mellékletben. A szöveg alapján készítsenek egy három felvonásos dramatizált történetet, amiben az 1. felvonásban 1945 augusztusában járunk, amikor a 1 kg kenyér 6 pengőbe került. A 2. felvonásban, 1946 májusában már 1 kg kenyér 8 millió pengőbe került. A 3. felvonásban pedig 1 kg kenyérért 5,85 milliárd pengőt kellett fizetni az emberek 1946 júliusában. A történet helyszíne a józsefvárosi nagypiac. Minden fejezetben egy négytagú család szombat reggeli bevásárlását kell bemutatnotok. A családnak szüksége van kenyérre, zöldségre-gyümölcsre, tejtermékekre és halra. Az árakat a megadott példához hasonlóan legyetek szívesek alakítani. A bevásárlás célja, hogy számot kapjunk arról, micsoda árkülönbségek léptek fel hónapok leforgása alatt.

A 2. mellékletben a szereplőket találjátok. Természetesen minden szereplőnek a lényeges tulajdonságait és személyét leírtam. Eszközök terén szükség lesz saját gyártású vagy már meglévő játékpénzre, és legyetek szívesek készíttetek papírdobozból vagy papírból kivágott, kenyeret, zöldséget, gyümölcsöt, tejtermékeket és halat. A szerepeket előre ki fogjuk osztani. A történetben nem tud mindenki részt venni, akik nem jutnak, szerephez ők lesznek a megfigyelők. A feladat előadására maximum 25 perc áll rendelkezésre. Jó munkát!

1. melléklet

A legegyszerűbb megfogalmazás szerint inflációnak nevezzük a pénz értékvesztését. Pénzünk „elinflálódik”, ha ugyanakkora pénzmennyiségért folyamatosan kevesebb és kevesebb árut vagyunk képesek venni. Megfordítva ezt a megfogalmazást: inflációról beszélhetünk akkor, ha a termények pénzben kifejezett ára egyre növekszik.

1946-ban Magyarországon járunk, ebben az évben óriási infláció sújtotta hazánkat. A történelem egyik legnagyobb inflációja ami, a 2008-as zimbabwei válságig vezető helyen állt a történelemben. 1946. június 10-én 348,46%-os pénzromlás következett be. A hiperinflációt előidéző jelenségek az 1946-os év nyarán tetőztek, amikor a pénzromlás mértéke is ijesztően megugrott. Ezt a korabeli árak is megmutatták: egy kiló kenyér például 1945 augusztusában 6 pengőbe került, ezzel szemben jövő év május elején már 8 millió, míg június végén már 5,85 milliárd(!) pengőt kellett érte kifizetni. Az infláció tetőpontja aztán az 1946-os év július hónapja lett, amikor egy hónap alatt 41 900 billiót romlott a pengő értéke, vagyis az árak átlagosan 15 óránként megduplázódtak.

A négytagú család a józsefvárosi piacra indul vásárolni. 1945 augusztusában egy átlagos pénztárcát hord magánál a családfő, Jenő. Majd 1946 májusában már kötegekben kell a pénzt magánál tartania. Egy hónappal később pedig már minden családtag pénzzel teli zsebekkel indul a piacra. A piaci kofák hordókba gyűjtik a pénzt, hiszen óriási mennyiségű elértéktelenedett pengő forog a kezük alatt. A családnak szüksége van halra, zöldségre-gyümölcsre, tejtermékre és kenyérre.

Szereplők

- **Családapa** – „Jenő”. Dölyfős, néha arrogáns a kofákkal. Állandóan kötözködő, mindenben kifogást talált. Nagyon sokallja az árakat.
- **Családanya** – „Éva”. Visszafogott, szolid természetű. Igyekszik a férjét jó mederben tartani, de mindig háttérbe szorul.
- **Kisfiú** – „Kristóf”. Rosszcsont. Mindent meg kar venni, nem lehet neki parancsolni. Szentelen az eladókkal.
- **Kislány** – „Luca”. Mintagyerek. Babájával eljátszik, szó nélkül kíséri a családot.
- **Kenyeres kofa** – „Bözsi néni”. Unott, begyöpösödött, hárpíás kofa. Nem igazán szeretik a vevők. Csak a friss, finom áru miatt járnak hozzá.
- **Zöldség-gyümölcs árus** – „Tiborc”. Böbeszedű, a vevőt rábeszéli minden termékre, folyamatosan szóval tartja a vásárlókat.
- **Tejtermékes kofa** – „Tihamér”. Rafinált figura. Amolyan igazi kofa. Sokszor kevesebbet ad vissza, és mindig a régebbi termékeket ajánlja.
- **Halárus** – „Anti bácsi”. Barátságos, mindig friss árut kínál. Lelkiismeretes becsületes vevőivel szemben.

Értékelés

A feladat célja, hogy megvilágosodjon a diákok számára, az infláció egy folyamat, amelyet hosszútávon észlel az ember. Nem egy olyan végbemenő változás, amit egyik napról a másikra már azonnal észlelünk. Ha a napról-napra történő változást vennénk figyelembe, akkor nem tudnánk szemléletesen bemutatni a folyamatot. Az értékelés folyamán összevethetjük az eltéréseket, hogy mi mekkora arányban növekedett. És egymás véleményére reflektálhatunk, következtetéseket vonhatunk le. Úgy gondolom, hogy az inflációt mint egy folyamatot kell szemmel követnünk. Így könnyebben megérthetjük.

Felhasznált irodalom

- Makádi Mariann: Tevékenykedtető módszerek a földrajztanításban. Budapest, 2015.
- http://orszavak.nyeomszsz.org/pdf/09_Demeny+Piroska_Dramatikus+modszerek+az+irodalomtanitasban.pdf Utolsó letöltés: 2016.03.24.
- http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1946_julius_10_vilagrekordot_dont_a_magyar_inflacio/ Utolsó letöltés: 2016.03.24.
- https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/100318/gaal_roland_szakdolgozat.pdf?sequence=1 Utolsó letöltés: 2016.03.24.